

Giao Ch - San Jose

Ghi chú: Bài này viết tặng cho 2 ông b n già:

- Đ i tá Kính, quân c nh ng h C ng Hòa
- và Đ i tá Hùng, chi n tranh chính tr ng h Dân Ch .

Trong hai ông, ai th ng thì Giao Ch cũng g i r u m ng.

*** Vì đâu nên n i?**

V i câu chuy n tháng 10 năm 2008 t i Hoa K , chúng ta không th b qua th i s kinh t và chính tr .

Hai công ty tín d ng ng ng l y nh t c a M s p đ đ l y cho hàng trăm ngàn nhà băng n nh ph i điều đ ng m t ch đ a, sau khi có c tri u ch nhà v n . Dân s Hoa k v n ch ng đó ng i, nông s n v n đ cho c n c, qu n áo không h thi u. Chi n tranh v n xa. N n n gia tăng thì đâu v n còn đó. Ch a có n c nào xua quân t n công Hoa k đòi n ? Tr ng h c v n m c a. Xe c v n có đ nhiên lí u l u thông. Các quán ăn tuy h i v ng nh ng v n còn m c a. V y thì, vì đâu nên n i ?

Ông tr i t trên cao nhìn xu ng, l c đ u nói r ng:

“Đám dân đen này ch ch t vì gi y t . Nào là tín d ng, kh c, công kh phi u, ngân phi u, trái phi u, c ph n, ngân hàng, quý kim, vàng đen, vàng đ ”...

Th c s tr giá c a món hàng ch có m t ngàn. Hòa nhau, đ xô vào mua bán đ i chác đ a giá lên thành 10 ngàn. R i m t tinh th n xu ng r p m t cái, còn có 1 trăm. Có khi ch ng còn gì. Nh bong bóng n c.

Tôi có ng i quen, nhà c a bên Texas ch ng 100 ngàn là quá đ p, nh ng ch y qua Cali, mua nhà 500 ngàn, r i bây gi tr không n i, b c a ch y l y ng i. Dân đen thành homeless. Nhà đ p, l i b tr ng cho tan nát. Ngân hàng đòi v , bán n a giá ti n, không ai mua. Xem ra h th ng dân sinh toàn h o t i Hoa k d ng nh có cái gì không n.

Có ng i k r ng Santa Rosa, hai ng i b n chia nhau mua ngôi nhà song l p, li n vách m t bên. Anh làm th ti n v n đi làm overtime, v con chí thú, tr ti n đ y đ l i có ti n đ dành. Gia đình anh bên c nh, vung tay qua trán, đang lãnh ti n th t nghi p, n nhà băng tháng 2 ngàn tr không n i, khai khánh t n, d n v nh c gia. Anh hàng xóm th ti n ra tay, mua l i ngôi nhà quá r còn có 50%. Tháng tháng tr nhà băng ch có 1 ngàn. Bèn g i anh b n th t nghi p d n vào nhà cũ, hai bên th a hi p ra sao không rõ, nh ng gia đình anh b n th t nghi p bây gi h t homeless, ngôi nhà cũ còn nguyên cũng không ph i b tr ng.

Hình nh chính ph M cũng s p nghĩ ra cách gi i quy t t ng t nh đôi b n thân g c Vi t Santa Rosa.

Nh ng mu n nh th , chính ph ph i c p t c b ti n ra c u c th tr ng tài chánh đang “domino” mà ngã xu ng dây chuy n.

L ng vi n qu c h i và hai đ ng Dân ch , C ng hòa g m g s t 7 ngày, sau cùng đã quy t đ nh dành 700 t M kim c u n n. Chúng tôi không ph i chuyên viên tài chánh kinh t nên không th đ a ra nh ng lý thuy t và danh t chuyên môn làm phi n đ c gi và thính gi . Xin c g i luôn đây ch là ti n t trên lý thuy t. T t c m i ch là gi y t . Ti n ch a in ra. Th c s , ti n v n còn trong túi ng i dân M s đóng góp cho đ t n c trong t ng lai. 700 t v a đ c T ng Th ng Bush ký, xu t ra cho B Ngân kh s d ng. Nh v y 300 tri u dân M s ph i góp thêm, m i ng i là 2500 M kim. N u ch tính gia ch có l i t c, m i nhà ph i góp gián ti p 10 ngàn m kim. Đó là cách tính c a ng i dân. Ch a ph i là chuyên viên.

V i ti n thu thông th ng dân M v n đóng, chính ph s chi tiêu vào công vi c th ng l . S ph i tìm cách thu thêm 2500 đ ng m i ng i. Nói nh v y, nh ng th c t thì tr c p tu i già, tàn t t, xã h i v.v. đã quá th p r i. C t đi không đ c, thì ng i khác s gánh vào.

Xem nh v y, các v t ng th ng t ng lai h a là không tăng thu hay s gi m thu , đ u là nói l y đ c.

* **Kh ng ho ng ni m tin**

700 t xu t ra đ ch a l a, n u ch a th c s tiêu dùng thì ít ra cũng ph i làm cho bà con bình tĩnh l i. Hy v ng nh th . Nh ng t i sao t i n xu t ra đã loan báo, th tr ng c phi u c a c 2 lo i th c đo kinh t đ u v n xu ng m t cách thê th m. Tính ra tr giá các c phi u t i Hoa K t n th t ch ng kém gì g n 1 ngàn t M kim. L i còn nhi u h n c con s 700 t mà l p pháp và hành pháp Hoa K v a g t n c m t đ a ra ch a l a. N u cho r ng trong s 300 tri u dân M có 1 tri u ng i mua các lo i c phi u thì ch quay đi quay l i m i ng i trung bình m t 1 tri u M kim.

L dĩ nhiên th c t có nhi u ng i m t nhi u h n và có ng i ch m t ph n nào.

T i sao các nhà ch i stock l i m t tinh th n đ th tr ng xu ng thê th m nh v y. T ng Th ng Bush có ngay câu tr l i. Ông v a lên di n đàn, m t mũi r t căng th ng và nói r ng đây là y u t tinh th n. Thì ai mà ch bi t là vì tinh th n b n lo n, bán t ng bán tháo. Nh ng câu h i là t i sao l i xu ng tinh th n? Không ai tr l i đ c h t. Ch là ho ng lo n dây chuy n. Các nhà tài chánh tr danh th gi i phân tích trên truy n hình và báo chí. Càng đ c, càng nghe l i càng khó hi u. M i th c r i tung lên.

T ng Th ng Bush nói ti p: “700 t là ph ng thu c đúng nh t và duy nh t. Nh ng ph i có th i gian cho thu c ng m”.

Đành ph i ch xem thu c có hi u nghi m không và s ng m trong bao lâu. Nhi u nhà kinh bang t th nói là còn ph i b m thêm t 300 t đ n 500 t n a. Qu nhiên, m t vài ngày sau thu c ng m và th tr ng, c phi u l i đi lên t t . Nh v y chuy n kinh t c phi u Hoa K r t nh h ng đ n cu c b u c T ng th ng.

Kinh t xu ng đ c qua th c đo c phi u làm cho c n c ng v Barack Obama. Đi m ông Dân ch da đen lên cao khi tinh th n bà con xu ng th p.

Khi C ng hòa c u đ c ph n nào tr n bão kinh t thì bà con l i ngó v ông John McCain đ mà t tình yêu n c M .

C tri nh khán gi xem tennis c quay qua quay l i. Nh ng cũng không ph i ch có Hoa k ngóng v N u c và Hoa Th nh Đ n. Th gi i cũng ngóng trông và đ i ch tin t c v tr n phong ba bão táp t i Hoa k .

***Toàn c u hóa là th gi i đ i đ ng. Cùng s ng cùng ch t**

Hi n nay b bên Tàu có ông tri u phú Th ng H i làm ăn 20 năm có đ c 100 tri u. Ông ch tin vào n n tài chánh Hoa K . B ra 60 tri u M kim tài s n vào các th tr ng Âu M : 20% Âu Châu và 40% t i M Qu c. Còn l i 40% t i các ngân hàng Th ng H i và gi v n làm ăn.

M t s m m t chi u N u c chào đ o. Luân Đôn, Singapore, H ng Kông, Zurich, Genève cũng xu ng theo. T các l c đ a cu c kh ng ho ng theo chân Wall Street mà tu t đ c thê th m. T nhà tri u phú 100 tri u, ông vua Th ng H i tr thành tri u phú nhà nghèo.

Đó là hình nh r t tiêu bi u c a c Châu Á, t Tàu đ Trung qu c đ n Tàu vàng Đài Loan đ u

điều đ ng vì cho Hoa K vay hay đ u t vào th tr ng c phi u t i Hoa K . Có th nhi u nhà t b n đ c a Vi t Nam cũng chung s ph n. Đã có ng i suy nghĩ quá xa nói là t b n Hoa K gài b y đ thiên h đ u t vào M th t nhi u r i cho t t xu ng. M t sáng m t chi u. B 100 tri u US vào M còn l i m t n a. Hi p ch ng qu c n hàng ngàn t b y gi tính l i k toán ch còn n có m t n a. Nh ng v n còn gi th di n đ thiên h tín nhi m ph n nào. Ngoài ra không l b c t trên tay l i đ u t g m gi ng. Thôi đành cùng s ng cùng ch t v i Hoa K trong m t th gi i đ i đ ng c a toàn c u hóa theo ki u th gi i t do.

*** Kinh t và B u c**

Trong khi đó thì ni m tin v n kh ng ho ng đ u i theo hai phe đang thi đua ch y vào Nhà Tr ng. Th h c tri Vi t Nam v n là dòng dõi thuy n nhân có th nghĩ r ng 2 phe tranh c nh hai tay đua tìm cách v t biên. Tranh c và c m quy n t i Hoa K trong giai đ o n m i là c m t th thách h t s c khó khăn.

Hãy phân tích xem đ ng Dân Ch và C ng Hòa v t biên ra sao. M t bên là ông da màu tr tu i, h a h n đ đ u, nh ng không có gì b o đ m cho c m t t ng lai đ y gai góc tr c m t.

Obama, k này đ a Hoa K xu ng thuy n v t biên năm ăn năm thua mà thuy n tr ng ch a h c m lái, nói nh thánh s ng. C tri tr tu i hòa theo v tay r m tr i, ph n nhi u các cháu ch a ra tr n bao gi , ch a th y quan tài, ch a đ l .

M t bên là ông McCain cao niên, đôi khi nóng n y, m t m i và ch a r b đ c hào quang l ch s cùng v i s ràng bu c quá nhi u vào gu ng máy đ y th t v ng c a chính quy n hi n t i.

Ng i hùng c a chi n tranh Vi t Nam loay hoay v n ch a phác h a đ c con đ ng c i ti n Hoa Th nh Đ n trong giai đ o n c c k khó khăn hi n nay.

N u ph i ví hai phe tranh c theo cái nhìn c a dân t n n, thì rõ ràng là Obama v t biên b ng đ ng bi n mà ch a h lái tàu. Chuy n đi l i ch n đúng mùa m a gió; kèm theo ông Phó là dân ch i, bao năm ch chuyên đi tàu bay nên không th có kinh nghi m ch ng h i t c.

Bên phía McCain, ông già đ n ng i đ p chim sa cá l n, v t biên b ng đ ng b . Tu i cao, vì th ng t t, tay không gi lên cao kh i đ u.

Ti n b c không có là bao đ chung cho đám lâu la đ c đ ng. Ti n qu ng cáo TV chém còn n ng h n c Khmer đ . Dân Vi t k này có th t th ng McCain thì nên góp ti n t i thi u 35 đ ng m t ng i, đ ông HO Hoa K có ti n đi đánh tr n s ng ch t các n i khác. T i Cali, thì C ng hòa không th đ ch l i Dân ch .

***Xin hãy chu n b tinh th n**

N u quý v nhìn lên b n đ chi n l c tranh c c a 2 đ ng C ng Hòa và Dân Ch s th y rõ tình hình. B u c Hoa K t trăm năm nay theo ph ng th c r t ph c t p l l ùng. Lu t ch i là

“Đ c ăn c , ngã v không”

Ti ti u bang California đông dân và đ y s c m nh. Ai th ng h n m t phi u là th ng tr n m t bàn, l y h t s c tri đoàn.

G n nh 5 k b u T ng th ng có đ n h n 30 ti u bang m u xanh m u đ có nhi u c tri đa s theo hai phe Dân Ch C ng Hòa. Ti Cali là thành trì ch a Dân Ch . Texas là th đô c a C ng Hòa.

Ti nh ng ch n y, hai phe đ u không h t lòng tranh c . Coi nh không th thay đ i, ch còn gây qu bao nhiêu hay b y nhiều.

Do đó các b n cao niên Vi t Nam c a chúng ta ph i chu n b tinh th n. Ch ng c n c i c gi thêm m t công. Ph i đ s c mà xem nh ng ti u bang m u vàng ch a đ t khoát theo xanh hay theo đ s có k t qu sau cùng.

H n nay Dân Ch đang đ n tr c, lúc nhi u lúc ít nh ng Obama v n ti n g n đ n B ch cung h n c McCain. T nay cho đ n ngày chung cu c, hy v ng ng a s v ng c n u có các y u t sau đây:

1/ Kinh t Hoa K t m th i không xu ng thê th m n a, đ ng v ng và lên t t .

2/ T ng th ng Bush loan báo l ch trình rút quân t i Trung Đông.

3/ Ông Obama t nhiên có khuy t đ i m đ c bi t.

4/ Ông Mc Cain không có đ u gì đáng ti c v s c kh e và ngôn ng tranh c .

5/ Và sau cùng, dân M da tr ng b c vào phòng phi u có s dè đ t sau cùng trong vi c ch p nh n m t T ng th ng da m u.

*Chuy n t ng lai

Trong d lu n thu n túy c a c tri g c Vi t, th h tr Vi t Nam cũng nh các b n tr Hoa K suy nghĩ gi n đ . Tr c h t h ngh r ng t t c các tin t c bên trong nói là Obama liên h kh ng b hay nh ng chuy n x u xa khác, h đ u không ch p nh n. Phe C ng Hòa n u đ a ra khai thác s tác đ ng ng c. Thêm vào đó, d lu n Dân Ch ngh r ng Obama s là v t ng th ng hoàn toàn m i m khác v i t t c các đ i t ng th ng t tr c đ n nay. S trung thành v i đ ng l i c p ti n c a phe Dân Ch .

Trong khi đó ông McCain có th là hình nh c a 1 v t ng th ng đ c l p, đ i ra ngoài khuôn phép c a C ng Hòa. Là bi u t ng c a c a v anh hùng M qu c, m t quân nhân, hào quang c a ông làm cho gi i tr ng n ng i vì g n v i hình nh m t cha già dân t c và có khuyh h ng đ c tài.

Đúng hay không là v n đ khác. Nh ng đó là tâm lý c tri.

Sau k b u c n y, s có m t bên chi n th ng. Bài h c c n ph i chu n b không ph i là lo l

Phong Ba Chính Tr và Báo T Kinh T

Tác Giả: Giao Ch

Thứ Hai, 20 Tháng 10 Năm 2008 07:08

đăng quang mà đ n s n tinh th n ch p nh n cho ng i mình ghét s lên làm t ng th ng.

Đ i v i riêng các đ ng h ng Vi t Nam, đa s ng h C ng Hòa n u M có m t t ng th ng da đen v i tinh th n hòa gi i c ng thêm m t ông phó k th Vi t Nam, chúng ta s còn ph i h m h c t 4 năm đ n 8 năm dài.

Nh ng xin chu n b nghĩ l i, hai trăm năm tr c da đen đ n n c M b ng xi ng xích. Làm nô l cho các nông tr i t th h n y qua th h khác. Con đ ra n u đ c ch nh n g i bán ngay t i ch còn là h nh phúc. Nuôi con ch ng 5 hay 6 tu i nh ng đ a tr b đem bán đi. Nh ng bà m bóp c con r i t v n. B b đánh b ng roi đuôi cá s u. Cu c n i d y c a dân da đen su t h n m t th k b t thành. Bài ca b t h xin đ c đi lên mi n B c nh ng t t c đ u b gi t ch t. “Hãy cho dân tôi đi. Let my people go”. V i l i ca da đen ray r t kèm theo ti ng kèn đ ng nã ru t t các phòng trà New Orleans, Ti u bang Louisiana ngày nay v n làm cho c th h da đen h u sinh nh l .

Nam B c Hoa K không đ ng ý v i nhau v v n đ ch ng t c đã gây c nh t ng tàn. Ch trong m t tr n giao tranh quân xanh, quân đ xáp lá cà gi t nhau b ng g m giáo ch t h n 50 ngàn ng i, nhi u h n 20 năm Hoa K tham chi n t i Vi t Nam.

Ngày nay, n u có đ c m t ông M da đen lên làm t ng th ng thì Obama không ph i ch là m t anh chàng đ n thu n nói dóc mà thành vĩ nhân.

Obama chính là ng i đ c đ nh m nh l a ch n thay cho c m t l ch s da đen l m than su t 200 năm l p qu c t i Hoa K .

Chúng ta đ u mu n có ông HO Hoa K McCain vào B ch cung, nh ng n u đ nh m nh đã an bài, thì cũng ph i ch u thôi. Chính ng i da đen đã m đ ng bình đ ng cho da vàng vào đ t M . Bây gi da đen m c a B ch cung cũng đ cho da vàng có ngày làm nên l ch s .

Giao Ch , San Jose

Tái Bút: - Xin t ng đ c gi đ i u luân vũ minh hoa c a tác gi vô danh đ làm đ u b t không khí phong ba bão táp t i Hoa k vào tháng 10 -2008